

ในปัจจุบันกิจการค้ามองเห็นความสำคัญที่จะทำการประกันชีวิตผู้บริหารระดับสูงของกิจการค้า เช่น ประธานกรรมการบริษัท รองประธานกรรมการบริษัท และสาเหตุสำคัญที่ทำให้กิจการค้าเริ่มมีนโยบายที่จะทำการประกันชีวิตผู้บริหารระดับสูงของกิจการค้าก็เพราะว่า กิจการค้านี้จะได้รับเงินประกันชีวิตผู้บริหารระดับสูง และนำเงินจำนวนที่ได้รับนี้จัดการตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น

1. เพื่อเป็นกองทุนจัดซื้อสิทธิส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นเมื่อถึงแก่กรรมอันเป็นการรักษาสหสิทธิส่วนได้เสียไว้ มิให้ตกไปเป็นของบุคคลภายนอกและเพื่อให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง
2. เงินประกันที่ได้รับจากการเอาประกัน จะเป็นการชดเชยผลขาดทุนอันอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการสูญเสียบุคคลสำคัญในการบริหารกิจการ
3. เพื่อเป็นเงินชำระเงินทุนของผู้ตาย ซึ่งเกิดจากการใช้จ่ายเงินเกินจำนวนสำหรับห้างหุ้นส่วน เมื่อหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งตาย หุ้นส่วนจะต้องเลิกกิจการตามที่กฎหมายระบุไว้ ดังนั้น เพื่อให้ได้เงินก่อนมาจ่ายคืนทุนและส่วนได้เสียของหุ้นส่วนผู้ตายให้กับทายาท ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนอาจตกลงไปทำประกันชีวิตร่วมกัน (Joint Life Insurance) ไว้กับบริษัทรับประกันก็ได้

ผู้รับประโยชน์ (BENEFICIARIES)

สำหรับผู้รับประโยชน์จากการประกันชีวิตอาจจะเป็นผู้เอาประกันชีวิตเองหรือกองมรดกของผู้เอาประกันชีวิตหรือองค์การธุรกิจที่เอาประกันในกรณีที่ผู้เอาประกันหรือกองมรดกของเขาเป็นผู้รับประโยชน์ค่าเบี้ยประกันชีวิตให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มเงินเดือนของบุคคลผู้นั้น และจะต้องทำการบันทึกบัญชีด้วย โดยปกติกิจการค้ามักจะถูกระบุให้เป็นผู้รับผลประโยชน์ซึ่งกิจการค้านั้นจะต้องมีมูลประกันชีวิตของบุคคลผู้เอาประกันและมูลประกันนั้นจะยังคงอยู่ ถึงแม้ว่ากิจการนั้นจะมีเหตุอันควรในการที่จะใช้สิทธิพิเศษทางการเงินหรือผลประโยชน์จากการเอาประกันของผู้เอาประกัน

มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต (CASH SURRENDER VALUE)

มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์คือ จำนวนเงินที่บริษัทรับประกันได้ทำสัญญาไว้ว่าจะจ่ายคืนให้กับผู้เอาประกันในกรณีที่บอกเลิกกรมธรรม์สัญญาประกันชีวิต โดยทั่วไปกรมธรรม์สัญญาประกันชีวิตจะยังไม่มีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์จนกว่าผู้เอาประกันชีวิตจะได้จ่ายค่าเบี้ยประกันปีที่สามแล้ว บริษัทจึงจะคิดมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิตให้ ถึงแม้ว่ากรมธรรม์ประกันชีวิตของบางบริษัทจะมีข้อกำหนดให้เพียงสิ้นสุดปีที่ 2 แต่ข้อสัญญาของกรมธรรม์ประกันชีวิตฉบับนั้นก็ห้ามมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ไม่ เพราะถือว่าค่าเบี้ยประกันที่จ่ายไปสองปีนั้นพอคุ้มค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของบริษัท และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 894 บัญญัติว่า “ผู้เอาประกันภัย

ชอบที่จะบอกเลิกสัญญาประกันเสียในเวลาใด ๆ ก็ได้ ด้วยการคงไม่ส่งเบี้ยประกันภัยต่อไป และถ้าได้ส่งเบี้ยประกันภัยมาแล้วอย่างน้อยสามปีไซ้ ท่านว่าผู้เอาประกันภัยชอบที่จะได้รับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัยหรือรับกรมธรรม์ใช้เงินสำรองจากผู้รับประกัน”

และในกรณีที่กิจการเป็นผู้มีสิทธิได้รับมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ให้แสดงมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์เป็นรายการเงินลงทุนในงบดุล

มูลค่าเงินกู้ (LOAN VALUE)

มูลค่าเงินกู้ คือ จำนวนเงินที่บริษัทรับประกันยินยอมให้ผู้เอาประกันกู้ได้จากกรมธรรม์ที่มีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์และสำหรับมูลค่าเงินกู้ ณ วันใดวันหนึ่งจะมีจำนวนเท่ากับมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ วันสิ้นปีนั้น หักด้วยส่วนลดหรือดอกเบี้ยนับตั้งแต่วันที่กู้จนถึงวันสิ้นปีกรมธรรม์ ถ้าตามกรมธรรม์ประกันชีวิต มีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์เมื่อสิ้นปีที่สาม มูลค่าเงินกู้จะเริ่มเมื่อต้นปีที่สาม หลังจากได้จ่ายค่าเบี้ยประกันของปีที่สามไปแล้ว ในการที่บริษัทรับประกันได้ให้สิทธิแก่ผู้เอาประกันที่จะกู้เงินได้ก็เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้เอาประกันชีวิตบางรายเมื่อส่งเงินค่าเบี้ยประกันชีวิตไปบางส่วนแล้วต่อมามีความจำเป็นบางประการที่ไม่สามารถจัดส่งค่าเบี้ยประกันชีวิต ซึ่งจะเป็เหตุให้สัญญาประกันชีวิตต้องล้มเลิกไป ด้วยเหตุนี้บริษัทรับประกันก็อาจจะช่วยเหลือให้ผู้เอาประกันกู้เงินได้โดยให้กู้เงินตามจำนวนมูลค่าเงินกู้ของผู้เอาประกันนั้น ๆ และถ้าผู้เอาประกันได้ใช้สิทธิของตนไปกู้เงินจากบริษัทรับประกันก็ให้บันทึกยอดเงินที่กู้มานี้ โดยต้องบันทึกยอดเงินที่กู้ได้เป็นรายการประเภทหนี้สินไม่ถือว่าเป็นการลดมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ลง และการชดเชยยอดหนี้สินจำนวนนี้ อาจจะชดเชยด้วยเงินสดเป็นจำนวนเท่ากับการชำระยอดเงินต้น และดอกเบี้ยหรืออาจใช้วิธีให้สะสมไปเรื่อย ๆ โดยให้หักออกจากจำนวนเงินที่จะได้รับจากกรมธรรม์เมื่อเลิกสัญญาหรือเมื่อสัญญาามีผลใช้บังคับ

ตัวอย่างเช่น กรมธรรม์ประกันชีวิตฉบับหนึ่งมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์บริษัทรับประกันชีวิตเริ่มคิดให้เมื่อสิ้นปีที่สาม ซึ่งมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิตของบริษัทหนึ่งที่รับประกันเมื่ออายุ 35 ปี ในวงเงิน 50,000 บาท และมูลค่าเงินกู้บริษัทก็จะเริ่มคิดให้เมื่อต้นปีที่สามเป็นต้นไป โดยคำนวณจากมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ วันสิ้นปีหักด้วยส่วนลดหรือดอกเบี้ย 1 ปี ในอัตรา 6% หรือเท่ากับมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์สิ้นปีหารด้วย 1.06

ปี	มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์เมื่อสิ้นปี (บาท)	มูลค่าเงินกู้เมื่อต้นปี (บาท)
1	-	-
2	-	-
3	1,590.50	1,500.47
4	2,151.00	2,029.25
5	2,908.00	2,743.40
6	3,647.00	3,440.57

สำหรับค่าเบี้ยประกันหักด้วยเงินปันผลจะเท่ากับค่าเบี้ยประกันสุทธิที่จะต้องจ่ายให้บริษัทรับประกันและค่าเบี้ยประกันสุทธิหักด้วยมูลค่าเงินกู้ที่เพิ่มขึ้นในระหว่างปีจะเท่ากับค่าใช้จ่ายในการเอาประกันสำหรับปีนั้น ๆ

สัญญากรมธรรม์ประกันชีวิตอาจจะแบ่งเป็นประเภท participating หรือ Non-participating ก็ได้ และถ้าสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นชนิด participating ผู้เอาประกันจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตมากกว่าเงื่อนไขตามปกติ (Normal condition) ดังนั้น ผู้เอาประกันจะมีสิทธิได้รับเงินปันผลรายปี (Annual dividends) จากบริษัทรับประกันซึ่งเงินปันผล นี้คือ จำนวนเงินที่บริษัทรับประกันจะจ่ายคืนให้กับผู้เอาประกันซึ่งคำนวณจากส่วนเกินของค่าเบี้ยประกัน ณ วันสิ้นปี อันเป็น การคืนเงินที่บริษัทเรียกเกินจากผู้เอาประกัน ณ วันต้นปี ซึ่งเงินปันผลนี้จะมีจำนวนเล็กน้อยเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการดำเนินงานที่ผ่านมากับการคาดการณ์ถึงความจำเป็นในอนาคต ฉะนั้น เงินปันผลในกรณีดังกล่าวจึงมิใช่เงินปันผลที่บริษัทรับประกันจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท โดยปกติบริษัทรับประกันจะไม่จ่ายเงินปันผลก่อนสิ้นปีที่สองของกรมธรรม์ประกันชีวิตและผู้เอาประกันจะเลือกใช้เงินปันผลที่มีสิทธิได้รับจากบริษัทรับประกันอย่างไรก็ได้ กล่าวคือ

- (1) ผู้เอาประกันอาจสั่งให้บริษัทรับประกันนำเงินปันผลที่ประกาศจ่ายและผู้เอาประกันมีสิทธิได้รับให้นำไปหักออกจากค่าเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายประจำปีโดยไม่บันทึกเป็นรายได้ ซึ่งปกติวิธีนี้เป็นที่นิยมปฏิบัติใช้กัน
- (2) นอกจากนี้ผู้เอาประกันอาจให้นำเงินปันผลไปเพิ่มมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ให้มีจำนวนสูงขึ้นหรือ
- (3) ผู้เอาประกันอาจจะขอเบิกออกมาเป็นเงินสดก็ย่อมทำได้ แต่โดยหลักการที่นิยมใช้กันมักจะถือว่าเงินปันผลจำนวนนี้เป็นตัวเลขค่าใช้จ่ายในการประกันภัยลงแทนที่จะถือเป็นรายได้ก็ได้ ดังนั้น ถ้าผู้เอาประกันสั่งให้บริษัทรับประกันนำเงินปันผลไปหักออกจากค่าเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายแล้ว รายการตอนจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันชีวิต ก็จะบันทึกรายการเพียงค่าเบี้ยประกันชีวิต

บัญชีแก้ไขเฉพาะในบัญชีกำไรขาดทุน และส่วนที่เหลือ $\frac{1}{3}$ นั้น ถือเป็นการหักออกจากรายจ่าย ค่าเบี้ยประกันชีวิตในปีปัจจุบัน การบันทึกรายการมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์นั้นอาจบันทึกเมื่อต้นปี หรือสิ้นปีก็ได้

ตัวอย่างที่ 20 งวดปีกรมธรรม์ประกันชีวิตตรงกับปีบัญชีและใช้มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ (C.S.V) ลงบัญชี

สมมติว่า บริษัท สุทธิธรรม จำกัด ได้ประกันชีวิตให้แก่ประธานบริษัท แบบ Non-participating จำนวนที่เอาประกัน 50,000 บาท รับประกันเมื่ออายุได้ 35 ปี ค่าเบี้ยประกันชีวิต บริษัทรับประกันคิดปีละ 1,405.50 บาท โดยมีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์และมูลค่าเงินกู้มีดังนี้ :-

ปี	มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์เมื่อสิ้นปี (บาท)	มูลค่าเงินกู้เมื่อต้นปี (บาท)
1 (25X0)	-	-
2 (25X1)	-	-
3 (25X2)	1,590.50	1,500.47
4 (25X3)	2,151.00	2,029.25
5 (25X4)	2,908.00	2,743.40
6 (25X5)	3,647.00	3,440.57

ให้ทำ ให้บันทึกรายการบัญชีสำหรับ 4 ปีแรก ลงในสมุดรายวันทั่วไปของบริษัท สุทธิธรรม จำกัด

วิธีทำตัวอย่างที่ 20

บันทึกรายการบัญชีสำหรับ 4 ปีแรกปรากฏดังนี้ :-

สมุดรายวันทั่วไป-บริษัท สุทธิธรรม จำกัด

ปีที่ 1 และปีที่ 2 (25X0-25X1)			
1 ม.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	1,405.50	
	บ/ช เงินสด		1,405.50
บันทึกจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ณ วันต้นปี			
31 ธ.ค.	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	1,405.50	
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		1,405.50
บันทึกจ่ายค่าประกันชีวิต ณ วันสิ้นปี			
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน	1,405.50	
	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต		1,405.50
โอนปิดบัญชีรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตไปยังบัญชีกำไรขาดทุน			

วิธีทำตัวอย่างที่ 20 (ต่อ)

สมุดรายวันทั่วไป - บริษัท สุทธิธรรม จำกัด

ปีที่ 3 25x2	
1 ม.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า 1,405.50 บ/ช เงินสด 1,405.50 บันทึกจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ณ วันต้นปี
31 ธ.ค.	บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต 1,590.50 บ/ช กำไรสะสม ($\frac{2}{3} \times 1,590.50$ บาท) 1,060.33 บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ($\frac{1}{3} \times 1,590.50$ บาท) 530.17 บันทึกมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ วันสิ้นปีที่ 3 โดยปรับปรุงกับบัญชีกำไรสะสม $\frac{2}{3}$ ของ 1,590.50 บาท = 1,060.33 บาท และหักรายการค่าเบี้ยประกันชีวิตในปีปัจจุบัน = $\frac{1}{3}$ ของ 1,590.50 บาท = 530.17 บาท
31 ธ.ค.	บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 1,405.50 บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า 1,405.50 บันทึกใช้จ่ายค่าประกันชีวิต ณ วันสิ้นปี
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน (1,405.50 บาท - 530.17 บาท) 875.33 บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 875.33 โอนปิดบัญชีรายจ่าย ค่าเบี้ยประกันชีวิตไปยังบัญชีกำไรขาดทุน
ปีที่ 4 (25x3)	
1 ม.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า 1,405.50 บ/ช เงินสด 1,405.50 บันทึกจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ณ วันต้นปี
31 ธ.ค.	บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต 560.50 บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 560.50 มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ที่เพิ่มขึ้น ณ วันสิ้นปีที่ 4 = 2,151.00 บาท - 1,590.50 บาท = 560.50 บาท
31 ธ.ค.	บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 1,405.50 บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า 1,405.50 บันทึกจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ณ วันสิ้นปี
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน (1,405.50 บาท - 560.50 บาท) 845 บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 845 โอนปิดบัญชีรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตไปยังบัญชีกำไรขาดทุน

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิตจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปีและในปีต่อ ๆ ไปมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ก็จะมีจำนวนมากกว่าค่าเบี้ยประกันชีวิตที่จะต้องจ่ายให้บริษัทรับประกันสำหรับปีนั้น ๆ สำหรับจำนวนที่มากกว่านี้ให้ถือเป็นรายได้ในปีนั้น ๆ

และจากรายการบัญชีข้างต้นอาจจะสรุปให้เห็นได้อย่างย่อ ๆ ถึงตารางต่อไปนี้ โดยสมมติว่าวันปิดบัญชีประจำปี คือ 31 ธันวาคม และค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายในวันที่ 1 มกราคม จำนวนที่มีเครื่องหมายดอกจันหมายถึง รายการเครดิต

รายการ	ค่าเบี้ยประกันชีวิต จ่ายล่วงหน้า (บาท)	รายจ่ายค่า เบี้ยประกันชีวิต (บาท)	มูลค่าเวนคืน กรมธรรม์ (บาท)	กำไรขาดทุน (บาท)	กำไรสะสม (บาท)
ปีแรก (25X0)					
1 ม.ค. จ่ายค่าเบี้ยประกันล่วงหน้า	1,405.50				
31 ธ.ค. บันทึกรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี	1,405.50*	1,405.50 1,405.50*		1,405.50	
ปีที่สอง (25X1)					
1 ม.ค. จ่ายค่าเบี้ยประกันล่วงหน้า	1,405.50				
31 ธ.ค. บันทึกรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี	1,405.50*	1,405.50 1,405.50*		1,405.50	
ปีที่สาม (25X2)					
1 ม.ค. จ่ายค่าเบี้ยประกันล่วงหน้า	1,405.50				
31 ธ.ค. บันทึกมูลค่าเวนคืน และ ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี งบดุล (25X2)	1,405.50*	530.17* 875.33*	1,590.50 1,590.50	875.33	1,060.33*
ปีที่สี่ (25X3)					
1 ม.ค. จ่ายค่าเบี้ยประกันล่วงหน้า	1,405.50				
31 ธ.ค. บันทึกมูลค่าเวนคืน และ ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี งบดุล (25X3)	1,405.50*	560.50* 845.00*	560.50	845.00	

ตัวอย่างที่ 21 งวดปีกรมธรรม์ประกันชีวิตไม่ตรงกับปีบัญชี

อาศัยโจทย์ตัวอย่างที่ 20 เดิม แต่สมมติว่าวันที่ 1 ตุลาคม เป็นวันจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตและวันที่ 31 ธันวาคม เป็นวันปิดบัญชี

วิธีทำตัวอย่างที่ 21

การบันทึกรายการบัญชีสำหรับ 4 ปีแรก ปรากฏดังนี้ :-

สมุดรายวันทั่วไป - บริษัท สุทธิธรรม จำกัด

ปีที่ 1 (25x0)		
1 ต.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	1,405.50
	บ/ช เงินสด	1,405.50
	บันทึกการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 1,405.50 บาท	
31 ธ.ค.	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	351.38
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	351.38
	ปรับปรุงค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า เป็นค่าเบี้ยประกันจ่ายป็นี ตั้งแต่ 1 ต.ค. 25x0-31 ธ.ค. 25x0	
	$= 1,405 \times \frac{3}{12} = 351.38$ บาท	
	<p style="text-align: center;">ปรับปรุง</p> <p style="text-align: center;">3 เดือน = 351.38</p> <p style="text-align: center;"> ----- </p> <p style="text-align: center;">1 ต.ค. 25x0 31 ธ.ค. 25x0 1 ต.ค. 25x1</p> <p style="text-align: center;">1,405.50 บาท</p>	
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน	351.38
	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	351.38
	ปิดบัญชีรายจ่ายค่าประกันชีวิตเข้าบัญชีกำไรขาดทุน	
ปีที่ 2 (25x1)		
1 ต.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	1,405.50
	บ/ช เงินสด	1,405.50
	บันทึกการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 1,405.50 บาท	

วิธีทำตัวอย่างที่ 21 (ต่อ)

สมุดรายวันทั่วไป-บริษัท สุทธิธรรม จำกัด

25X1			
31 ธ.ค.	บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	1,405.50	
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		1,405.50
	ปรับปรุงค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าเป็นค่าเบี้ยประกันจ่ายของปี 2528 หาได้ดังนี้ :-		
	31 ธ.ค. 25X0 - 1 ต.ค. 25X1 = 9 เดือน		
	1 ต.ค. 25X1 - 31 ธ.ค. 25X1 = 3 เดือน		
	รวม		<u>12</u> เดือน
	ดังนั้นค่าเบี้ยประกันจ่าย = 1,405.50 บาท		
	ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า 1,405.50 บาท		ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าปีละ 1,405.50 บาท
	<u>3 เดือน</u>	<u>9 เดือน</u>	<u>3 เดือน</u>
	<u>9 เดือน</u>		
1 ต.ค. 25X0	31 ธ.ค. 25X0	1 ต.ค. 25X1	31 ธ.ค. 25X1
			1 ต.ค. 25X2
	ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกัน 351.38		ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกัน 12 เดือน = 1,405.50 บาท
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน	1,405.50	
	บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต		1,405.50
	ปิดบัญชีใช้จ่ายค่าประกันชีวิตเข้าบัญชีกำไรขาดทุน		
ปีที่ 3 (25X2)			
1 ต.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	1,405.50	
	บ/ช เงินสด		1,405.50
	บันทึกการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 1,405.50 บาท		
ปีที่ 3 (25X2)			
31 ธ.ค.	ลงบัญชีแบบ Single Entries		
	บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	1,405.50	
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า		1,405.50
	บันทึกการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ณ วันสิ้นปี		
ปีที่ 3 (25X2)			
31 ธ.ค.	บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต	1,192.87	
	บ/ช กำไรสะสม		662.70
	บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต		530.17 ^A
	บันทึกรับมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิตสิ้นปีที่ 3 โดยปรับปรุงกับบัญชีกำไรสะสมและหักรายจ่ายเบี้ยประกันชีวิตในปีปัจจุบัน		

วิธีทำตัวอย่างที่ 21 (ต่อ)

สมุดรายวันทั่วไป - บริษัท สุทธิธรรม จำกัด

ปีที่ 4 (25X3)

31 ธ.ค.	หรืออาจจะคำนวณได้อีกวิธีหนึ่งดังนี้ :- การคำนวณมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์สิ้นปีที่ 4 (25X3)		(บาท)
	มูลค่าเวนคืนเมื่อสิ้นปีที่ 3 (1 ต.ค. 25X0-1 ต.ค. 25X3)	=	1,590.50
	บวก มูลค่าเวนคืนส่วนที่เพิ่ม (1 ต.ค. 25X3-1 ธ.ค. 25X3) 3 เดือน = $\frac{3}{12}$ ของส่วนเพิ่ม 560.50	=	<u>140.13</u>
	มูลค่าเวนคืน ณ 31 ธ.ค. 25X3		1,730.63
	หัก มูลค่าเวนคืน ณ 1 ต.ค. 25X0 - 31 ธ.ค. 25X2	=	<u>1,192.87</u>
	มูลค่าที่เพิ่ม ณ 31 ธ.ค. 25X3		<u><u>537.76</u>^B</u>
	การคำนวณรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต		
	รายจ่ายค่าเบี้ยประกันปีกรมธรรม์ที่ 3		
	(1 ม.ค. 25X3-30 ก.ย. 25X3) = $875.33 \times \frac{9}{12}$	=	656.49
	บวก รายจ่ายค่าเบี้ยประกันปีกรมธรรม์ที่ 4 :-		
	ค่าเบี้ยประกัน		1,405.50
	หัก มูลค่าเวนคืนส่วนที่เพิ่ม		<u>560.50</u>
	∴ เบี้ยประกันต้องจ่าย		<u><u>845.00</u></u>
	(1 ต.ค. 25X3-1 ต.ค. 25X4)		
	เบี้ยประกันต้องจ่าย 1 ต.ค. 25X3-31 ธ.ค. 25X3 = $\frac{3}{12} \times 845$ บาท =		<u>211.25</u>
	∴ รวมค่าเบี้ยประกันต้องจ่าย		<u><u>867.74</u>^F</u>
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน	867.74	
	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต		867.74
	ปิดบัญชีรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต เข้าบัญชีกำไรขาดทุน		

วิธีทำตัวอย่างที่ 21 (ต่อ)

ตารางสรุปรายการบันทึกบัญชีและยอดคงเหลือของบัญชีมูลค่าเวนคืนกรรมธรรม์

รายการ	ค่าเบี้ยประกันชีวิต จ่ายล่วงหน้า (บาท)	รายจ่ายค่า เบี้ยประกันชีวิต (บาท)	มูลค่าเวนคืน กรรมธรรม์ (บาท)	กำไรขาดทุน (บาท)	กำไรสะสม (บาท)
ปีที่ 1 (25x0)					
1 ต.ค. จ่ายค่าเบี้ยประกัน งวด 1	1,405.50				
31 ธ.ค. ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี	351.38 ^A	351.38 ^A		381.38	
งบดุล (ดูหมายเหตุ 1)	1,054.12 ^B				
ปีที่ 2 (25x1)					
1 ต.ค. จ่ายค่าเบี้ยประกัน งวด 2	1,405.50				
31 ธ.ค. ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี	1,405.50*	1,405.50		1,405.50	
งบดุล (ดูหมายเหตุ 2)	1,054.12 ^C				
ปีที่ 3 (25x2)					
1 ต.ค. จ่ายค่าเบี้ยประกัน งวด 3	1,405.50				
31 ธ.ค. ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี	1,405.50*	875.33	1,192.87	875.33	662.70 ^E
งบดุล (ดูหมายเหตุ 3)	1,054.12		1,192.87		
ปีที่ 4 (25x3)					
1 ต.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกัน งวด 4	1,405.50				
31 ธ.ค. ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปิดบัญชี	1,405.50*	867.74	537.76 ^G	867.74	
งบดุล (ดูหมายเหตุ 4)	1,054.12 ^F		1,730.63		

หมายเหตุ : จำนวนที่มีเครื่องหมายดอกจัน หมายถึง รายการเครดิต

วิธีทำตัวอย่างที่ 21 (ต่อ)

การคำนวณค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า :-

	(บาท)
หมายเหตุ 1 :- เมื่อ 1 ต.ค. 25X0 จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตล่วงหน้า	1,405.50
เมื่อ 31 ธ.ค. 25X0 โอนเป็นรายจ่ายประจำปี = $\frac{1}{4}$ ของ 1,405.50 บาท	<u>351.38^A</u>
	<u>1,054.12^B</u>
หมายเหตุ 2 :- รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตปี 25X1 เต็มปี	1,405.50
ดังนั้น เมื่อ 31 ธ.ค. 25X1 จึงมียอดคงเหลือ	1,054.12 ^C
หมายเหตุ 3 :- มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ในวันที่ 31 ธ.ค. 25X2	<u>1,192.87</u>
คำนวณรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสำหรับปี 25X2 ได้ดังนี้ :-	
ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายรายปี สำหรับ 3 ปีแรก	
(1,405.50 บาท x 3)	4,216.50
มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ วันสิ้นปีที่ 3	<u>1,590.50</u>
ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายของระยะเวลา 3 ปี	<u>2,626.00</u>
เป็นค่าเบี้ยประกันชีวิต 1 ปี = $\frac{1}{3}$ ของ 2,626.00 บาท	<u>875.33^D</u>
คำนวณการปรับปรุงกำไรสะสม	
มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ วันสิ้นปีที่ 3	1,590.50
จำนวนต่อเดือน = 1,590.50 บาท ÷ 36 เดือน (3 ปี)	44.18
ปรับปรุงกำไรสะสม ปี 2541 = 3 เดือน	_____
ปี 2542 = 12 เดือน	_____
รวม = 15 เดือน = 44.18 บาท x 15 เดือน	<u>662.70^E</u>
หมายเหตุ 4 :- คำนวณยอดเงินคงเหลือในบัญชีค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	
ค่าเบี้ยประกันชีวิต 9 เดือนแรกของปี 25X3 = $\frac{3}{4}$ ของ \$ 875.33	656.49
จำนวนเงินมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ในปีที่ 3	\$ 530.17
ส่วนของงวด (1 ต.ค. 25X2-31 ธ.ค. 25X2) รวม 3 เดือน \$ 132.54	
ส่วนของงวด 9 เดือนแรกในปี 2543	<u>397.63</u>
ยอดคงเหลือค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า ณ 31 ธ.ค. 25X2	<u>1,054.12^F</u>
มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ 31 ธ.ค. 25X3	1,730.63
มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ 31 ธ.ค. 25X2	1,192.87
ปรับปรุง	<u>537.76^G</u>

วิธีทำตัวอย่างที่ 21 (ต่อ)

คำนวณรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสำหรับปี 25X3

	(บาท)
ค่าเบี้ยประกันชีวิต 9 เดือนแรกของปี 25X3 (ดูหมายเหตุ 4)	656.49
รายจ่ายของปีกรมธรรม์ปีที่ 4	
ค่าเบี้ยประกันชีวิต	\$ 1,405.50
หัก มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ส่วนที่เพิ่มขึ้น	
(2,151.00 บาท - 1,590.50 บาท)	<u>\$ 560.50</u>
รายจ่ายค่าเบี้ยประกันในปีที่ 4	<u>\$ 845.00</u>
ส่วนของงวดวันที่ 1 ต.ค. 25X3 - 31 ธ.ค. 25X3 = $\frac{1}{4}$ ของ \$ 845.00	<u>211.25</u>
รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตในปี 25X3	<u>867.74^H</u>
คำนวณยอดเงินคงเหลือในบัญชีค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	
$\frac{3}{4}$ ของ 1,405.50 บาท (ค่าเบี้ยประกันชีวิตรายปี)	1,054.12
หรือ	
ส่วนของค่าใช้จ่ายในงวด 9 เดือนแรกในปี 25X4 = $\frac{3}{4}$ ของ 845.00 บาท	633.75
มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ที่เพิ่มขึ้นในปีกรมธรรม์ที่ 4 = 560.50	
ส่วนของงวดวันที่ 1 ต.ค. 25X3 - 31 ต.ค. 25X3 = <u>140.13</u>	
ส่วนของงวด 9 เดือนแรกในปี 25X4	<u>420.37</u>
ยอดคงเหลือค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า ณ 31 ธ.ค. 25X3	<u>1,054.12</u>

วิธีทำตัวอย่างที่ 21 (ต่อ)

บัญชีค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า

25X0		25X0	
1 ต.ค. เงินสด (จ่ายค่าเบี้ยประกัน)	1,405.50	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกัน	351.38
		31 ธ.ค. ยอดยกไป	1,054.12
	<u>1,405.50</u>		<u>1,405.50</u>
25X1		25X1	
1 ม.ค. ยอดยกมา	1,054.12	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกัน	1,405.50
1 ต.ค. เงินสด (จ่ายค่าเบี้ยประกัน)	1,405.50	31 ธ.ค. ยอดยกไป	1,054.12
	<u>2,459.62</u>		<u>2,459.62</u>
25X2		25X2	
1 ม.ค. ยอดยกมา	1,054.12	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกัน	1,405.50
1 ต.ค. เงินสด (จ่ายค่าเบี้ยประกัน)	1,405.50	31 ธ.ค. ยอดยกไป	1,054.12
	<u>2,459.62</u>		<u>2,459.62</u>
25X3		25X3	
1 ม.ค. ยอดยกมา	1,045.12	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกัน	1,405.50
1 ต.ค. เงินสด (จ่ายค่าเบี้ยประกัน)	1,405.50	31 ธ.ค. ยอดยกไป	1,054.12
	<u>2,459.62</u>		<u>2,459.62</u>
25X4			
1 ม.ค. ยอดยกมา	1,054.12		

ตัวอย่างที่ 22 งวดปีกรมธรรม์ประกันชีวิตไม่ตรงกับปีบัญชีและเอาประกันแบบ Participating

สมมติว่า กิจการเอาประกันชีวิตประธานบริษัท แบบ Participating จำนวน 100,000 บาท ค่าเบี้ยประกันชีวิตบริษัทรับประกันคิดปีละ 560 บาท มีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ และมูลค่าเงินกู้ ดังนี้ :-

ปี	มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์เมื่อสิ้นปี (บาท)	มูลค่าเงินกู้เมื่อต้นปี (บาท)
1 (25X0)	-	-
2 (25X1)	-	-
3 (25X2)	636	600
4 (25X3)	860	811.32
5 (25X4)	1,164	1,098.11
6 (25X5)	1,460	1,377.36

สมมติว่า บริษัทรับประกันจ่ายเงินปันผลให้เมื่อ 30 กันยายน 25X0 เป็นจำนวน 16.80 บาท และเมื่อ 30 กันยายน 25X1 จำนวน 18.50 บาท

วิธีทำตัวอย่างที่ 22

สมุดรายวันทั่วไป

ปีที่ 1 25x0		
1 ต.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	560.00
	บ/ช เงินสด	560.00
	จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 560.00 บาท	
31 ธ.ค.	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	140.00
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	140.00
	ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ตั้งแต่ 1 ต.ค. 2540 - 31 ธ.ค. 2540 = $560 \times \frac{3}{12}$	
	= 140.00 บาท	
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน	140.00
	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	140.00
	ปิดบัญชีรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตเข้าบัญชีกำไรขาดทุน	
ปีที่ 2 (25x1)		
1 ต.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	560.00
	บ/ช เงินสด	560.00
	จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 560.00 บาท	
31 ธ.ค.	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	560.00
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	560.00
	ปรับปรุงรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ตั้งแต่ 1 ม.ค. 25x1-31 ธ.ค. 25x1 รวม 12 เดือน	
	= 560.00 บาท	
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน	560.00
	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	560.00
	ปิดบัญชีรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตเข้าบัญชีกำไรขาดทุน	
ปีที่ 3 (25x2)		
1 ต.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	543.20
	บ/ช เงินสด	543.20
	บันทึกการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ปี 25x2 ซึ่งคำนวณหาได้ดังนี้ :-	
	ค่าเบี้ยประกันชีวิต	560.00 บาท
	หัก เงินปันผล	<u>16.80 บาท</u>
	∴ ค่าเบี้ยประกันสุทธิ	<u>543.20 บาท</u>

วิธีทำตัวอย่างที่ 22 (ต่อ)

สมุดรายวันทั่วไป

ปีที่ 3 (25x2)

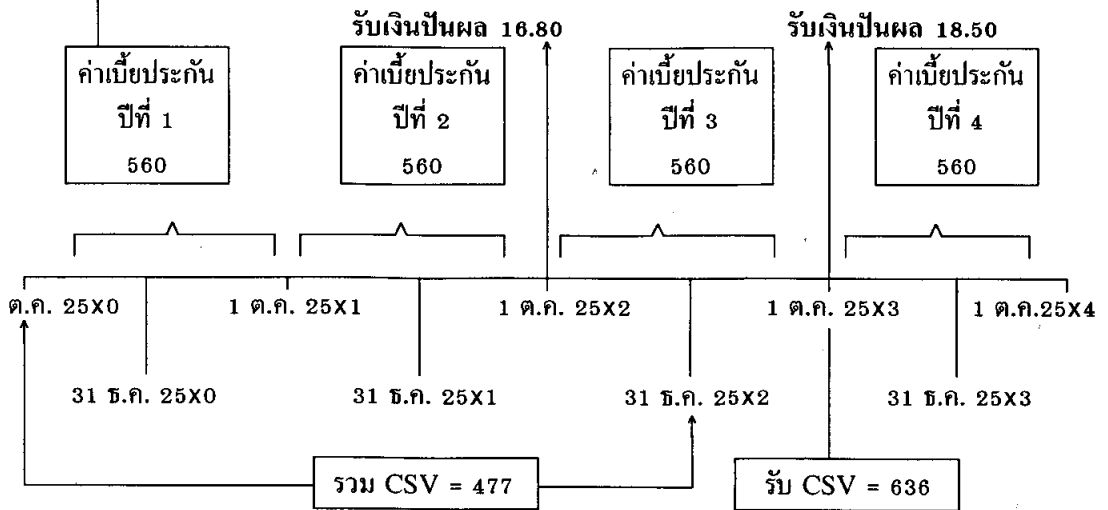
31 ธ.ค.	บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต	477.00
	บ/ช ใช้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	343.80 ^A
	บ/ช กำไรสะสม	265.00 ^B
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	555.80 ^C

บันทึกมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิตและรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณได้ดังนี้ :-

การคำนวณมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์หาได้ดังนี้ :-

มูลค่าเวนคืนสิ้นปีที่ 3 = 636.00 บาท

มูลค่าเวนคืน ณ 31 ธ.ค. 25x2 = $636.00 \times \frac{27}{36}$ = 477.00 บาท

วิธีทำตัวอย่างที่ 22 (ต่อ)

สมุดรายวันทั่วไป

ปีที่ 3 (25x2)	การคำนวณรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ปี 25x2 ได้ดังนี้ :-
31 ธ.ค.	1) รายจ่ายตั้งแต่ 1 ม.ค. 25x2-30 ก.ย. 25x2 = 9 เดือน :-
	ค่าเบี้ยประกันชีวิต 560.00 บาท
	หัก มูลค่าเวนคืนสำหรับ 1 ปี ($\frac{636.00}{3} = 212.00$) <u>212.00</u> บาท
	∴ รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตของปีกรรมธรรม์ที่ 2 <u>348.00</u> บาท
	∴ รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 9 เดือน = $348.00 \times \frac{9}{12} = 261.00$ บาท
	2) รายจ่ายตั้งแต่ 1 ต.ค. 25x2-31 ธ.ค. 25x2 = 3 เดือน หาได้ดังนี้ :-
	ค่าเบี้ยประกันชีวิต 560 บาท
	หัก เงินปันผล <u>16.80</u> บาท
	∴ ค่าเบี้ยประกันสุทธิ 543.20 บาท
	หัก มูลค่าเวนคืน 1 ปี <u>212.00</u> บาท
	∴ รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตของปีกรรมธรรม์ที่ 3 <u>331.20</u> บาท
	รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 3 เดือน = $331.20 \times \frac{3}{12} = 82.80$ บาท
	ดังนั้นรายจ่ายค่าเบี้ยประกันปี 25x2 = $261.00 + 82.80$ บาท
	= 343.80 บาท ^A
	การคำนวณปรับปรุงกำไรสะสม :-
	มูลค่าเวนคืนที่นำไปปรับปรุงบัญชีกำไรสะสมเริ่มตั้งแต่ 1 ต.ค. 25x0-31 ธ.ค. 25x1 รวม
	15 เดือน = $636.00 \times \frac{15}{36} = 265.000$ บาท ^B
	การคำนวณยอดคงเหลือของบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า ณ 31 ธ.ค. 25x2 ได้ดังนี้ :-
	1 ม.ค. 25x2 มียอดคงเหลือ 420.00 บาท
	บวก ค่าเบี้ยประกันชีวิตสุทธิ เมื่อ 1 ต.ค. 25x2 <u>543.20</u> บาท
	∴ รวมด้านเดบิต 963.20 บาท
	หัก ยอดคงเหลือของบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า 31 ธ.ค. 25x2
	มูลค่าเวนคืนกรรมธรรม์ 9 เดือน (1 ม.ค. 25x3-30 ก.ย. 25x3)
	= $212.00 \times \frac{9}{12} = 159.00$
	รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตของปีกรรมธรรม์
	ที่ 3 รวม 9 เดือน = $331.20 \times \frac{9}{12} = 248.40$ <u>407.40</u> บาท
	∴ จำนวนที่ต้องการเครดิต <u>555.80</u> บาท ^C
31 ธ.ค.	บ/ช กำไรขาดทุน 343.80
	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต 343.80
	ปิดบัญชีรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

วิธีทำตัวอย่างที่ 22 (ต่อ)

สมุดรายวันทั่วไป

ปีที่ 4 25X3

1 ต.ค.	บ/ช ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	541.50	
	บ/ช เงินสด		541.50
	บันทึกกรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต หาได้ดังนี้ :-		
	ค่าเบี้ยประกันชีวิต	560.00 บาท	
	หัก เงินปันผล	<u>18.50 บาท</u>	
	∴ ค่าเบี้ยประกันชีวิตสุทธิ	<u>541.50 บาท</u>	
31 ธ.ค.	บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต	215.00 ^D	
	บ/ช รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	327.80 ^E	
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		542.80 ^F
	บันทึกมูลค่าเวนคืนและรายจ่ายค่าเบี้ยประกันคำนวณได้ดังนี้ :-		
	การคำนวณมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ :-		
	มูลค่าเวนคืนเมื่อสิ้นปีที่ 3		636.00 บาท
	บวก มูลค่าเพิ่ม $224.00 \times \frac{3}{12}$		<u>56.00 บาท</u>
	มูลค่าเวนคืน ณ 31 ธ.ค. 25X4		692.00 บาท
	หัก มูลค่าเวนคืน ณ 31 ธ.ค. 25X3		<u>477.00 บาท</u>
	∴ มูลค่าเพิ่ม		<u>215.00 บาท</u> ^D
	การคำนวณรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต :-		
	รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตปีกรมธรรม์ที่ 3 = $331.20 \times \frac{9}{12}$	248.40	
	บวก รายจ่ายค่าเบี้ยประกันปีกรมธรรม์ที่ 4		
	ค่าเบี้ยประกันสุทธิ	541.50	
	หัก มูลค่าเพิ่ม	<u>224.00</u>	
	รวม	<u>317.50</u>	
	ซึ่งคิดเป็นรายจ่ายค่าเบี้ยประกัน ปี 25X3 = $\frac{3}{12} \times 317.50$	= 79.40	
	∴ รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต ปี 25X3	= <u>327.80</u> ^E	
	การคำนวณยอดคงเหลือของบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า ณ 31 ธ.ค. 2530		
	1 ม.ค. 2543 มียอดคงเหลือ		407.40 บาท
	บวก ค่าเบี้ยประกันสุทธิที่จ่ายเมื่อ 1 ต.ค. 25X3		<u>541.60 บาท</u>
	รวมด้านเดบิต		949.00 บาท
	หัก ยอดคงเหลือของบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า 31 ธ.ค. 25X3 :-		
	มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ 9 เดือน (1 ม.ค. 25X4-30 ก.ย. 25X4)		
	$224.00 \times \frac{9}{12}$	168.00	
	รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตของปีกรมธรรม์ที่ 4		
	$317.60 \times \frac{9}{12}$	<u>238.20</u>	<u>406.20 บาท</u>
	∴ จำนวนที่ต้องเครดิต		<u>542.80 บาท</u> ^F

จากตัวอย่างที่ 22 ข้างต้น เมื่อผ่านรายการบัญชีจากสมุดรายวันทั่วไปมาบัญชีค่าเบี้ยประกันชีวิต
จ่ายล่วงหน้า ในสมุดบัญชีแยกประเภท

บัญชีค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า

25X0		25X0	
1 ต.ค. เงินสด	560.00	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	140.00
		31 ธ.ค. ยอดยกไป	<u>420.00</u>
	<u>560.00</u>		<u>560.00</u>
25X1		25X1	
1 ม.ค. ยอดยกมา	420.00	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	560.00
1 ต.ค. เงินสด	<u>560.00</u>	31 ธ.ค. ยอดยกไป	<u>420.00</u>
	<u>980.00</u>		<u>980.00</u>
25X2		25X2	
1 ม.ค. ยอดยกมา	420.00	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกัน	343.80
1 ต.ค. เงินสด	<u>543.20</u>	31 ธ.ค. มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์	212.00
	<u>963.20</u>	31 ธ.ค. ยอดยกไป	<u>407.40</u>
			<u>963.20</u>
25X3		25X3	
1 ม.ค. ยอดยกมา	407.40	31 ธ.ค. รายจ่ายค่าเบี้ยประกัน	327.80
1 ต.ค. เงินสด	<u>541.60</u>	31 ธ.ค. มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์	215.00
	<u>949.00</u>	31 ธ.ค. ยอดยกไป	<u>406.20</u>
			<u>949.00</u>

ตัวอย่างที่ 23

บริษัท พรรณ จำกัด ประกันชีวิตให้แก่ประธานบริษัท เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25X0 จำนวน
ที่เอาประกัน 250,000 บาท ค่าเบี้ยประกันประจำปี 1,050 บาท รายละเอียดเกี่ยวกับค่าเบี้ย
ประกันตามกรมธรรม์ เงินปันผลและมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ สำหรับระยะเวลา 3 ปีแรกมีดังนี้

ปีกรมธรรม์	ค่าเบี้ยประกัน	เงินปันผล	ค่าเบี้ยประกันสุทธิ	มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ที่ เพิ่มขึ้นในแต่ละปี	รายจ่าย ค่าเบี้ยประกันภัย สำหรับปี
1 (25X0)	1,050	-	1,050	-	1,050
2 (25X1)	1,050	-	1,050	575	475
3 (25X2)	1,050	136	914	650	264

ตัวอย่างที่ 23 (ต่อ)

บริษัทปิดบัญชีตามปีปฏิทิน (31 ธ.ค.) สมมติว่าประธานบริษัทถึงแก่กรรม ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 25X2

ให้ทำ บันทึกรายการบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปของบริษัท พรรณ จำกัด ของทั้ง 3 ปี จนถึงวันที่ประธานบริษัทถึงแก่กรรม

วิธีทำตัวอย่างที่ 23

สมุดรายวันทั่วไป-บริษัท พรรณ จำกัด

ปีที่ 1 (25X0)																						
1 ต.ค.	<table border="0"> <tr> <td>บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า</td> <td style="text-align: right;">1,050.00</td> <td></td> </tr> <tr> <td> บ/ช เงินสด</td> <td></td> <td style="text-align: right;">1,050.00</td> </tr> <tr> <td colspan="3">จ่ายค่าเบี้ยประกันปีแรก 1,050.00 บาท</td> </tr> </table>	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	1,050.00		บ/ช เงินสด		1,050.00	จ่ายค่าเบี้ยประกันปีแรก 1,050.00 บาท														
บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	1,050.00																					
บ/ช เงินสด		1,050.00																				
จ่ายค่าเบี้ยประกันปีแรก 1,050.00 บาท																						
31 ธ.ค.	<table border="0"> <tr> <td>บ/ช ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต</td> <td style="text-align: right;">262.50</td> <td></td> </tr> <tr> <td> บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า</td> <td></td> <td style="text-align: right;">262.50</td> </tr> <tr> <td colspan="3">ปรับปรุงระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต สำหรับงวดตั้งแต่ 1 ต.ค. 25X0-31 ธ.ค. 25X0 $= \frac{3}{12} \times 1,050.00 = 262.50$ บาท</td> </tr> </table>	บ/ช ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	262.50		บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		262.50	ปรับปรุงระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต สำหรับงวดตั้งแต่ 1 ต.ค. 25X0-31 ธ.ค. 25X0 $= \frac{3}{12} \times 1,050.00 = 262.50$ บาท														
บ/ช ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	262.50																					
บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		262.50																				
ปรับปรุงระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต สำหรับงวดตั้งแต่ 1 ต.ค. 25X0-31 ธ.ค. 25X0 $= \frac{3}{12} \times 1,050.00 = 262.50$ บาท																						
ปีที่ 2 (25X1)																						
1 ต.ค.	<table border="0"> <tr> <td>บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต (ณ 1 ต.ค. 25X2)</td> <td style="text-align: right;">575.00</td> <td></td> </tr> <tr> <td> บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า</td> <td style="text-align: right;">475.00^A</td> <td></td> </tr> <tr> <td> บ/ช เงินสด</td> <td></td> <td style="text-align: right;">1,050.00</td> </tr> <tr> <td colspan="3">บันทึกมูลค่าเวนคืนที่ได้รับสิ้นปีที่ 2 และการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตปีที่ 2 = 1,050.00 บาท และคำนวณหารายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้าสุทธิได้ดังนี้ :-</td> </tr> <tr> <td> ค่าเบี้ยประกันชีวิต</td> <td style="text-align: right;">1,050.00 บาท</td> <td></td> </tr> <tr> <td> หัก มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์</td> <td style="text-align: right;">575.00 บาท</td> <td></td> </tr> <tr> <td> ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสุทธิ</td> <td style="text-align: right;"><u>475.00 บาท^A</u></td> <td></td> </tr> </table>	บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต (ณ 1 ต.ค. 25X2)	575.00		บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	475.00 ^A		บ/ช เงินสด		1,050.00	บันทึกมูลค่าเวนคืนที่ได้รับสิ้นปีที่ 2 และการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตปีที่ 2 = 1,050.00 บาท และคำนวณหารายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้าสุทธิได้ดังนี้ :-			ค่าเบี้ยประกันชีวิต	1,050.00 บาท		หัก มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์	575.00 บาท		ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสุทธิ	<u>475.00 บาท^A</u>	
บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต (ณ 1 ต.ค. 25X2)	575.00																					
บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า	475.00 ^A																					
บ/ช เงินสด		1,050.00																				
บันทึกมูลค่าเวนคืนที่ได้รับสิ้นปีที่ 2 และการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตปีที่ 2 = 1,050.00 บาท และคำนวณหารายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้าสุทธิได้ดังนี้ :-																						
ค่าเบี้ยประกันชีวิต	1,050.00 บาท																					
หัก มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์	575.00 บาท																					
ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสุทธิ	<u>475.00 บาท^A</u>																					
31 ธ.ค.	<table border="0"> <tr> <td>บ/ช ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต</td> <td style="text-align: right;">906.25^B</td> <td></td> </tr> <tr> <td> บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า</td> <td></td> <td style="text-align: right;">906.25</td> </tr> <tr> <td colspan="3">ปรับปรุงระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสำหรับปี 25X2 :-</td> </tr> <tr> <td> $\frac{9}{12} \times 1,050.00$ (1 ม.ค. 25X1-30 ก.ย. 25X1)</td> <td style="text-align: right;">= 787.50 บาท</td> <td></td> </tr> <tr> <td> $\frac{3}{12} \times 475.00$ (1 ต.ค. 25X1-31 ธ.ค. 25X1)</td> <td style="text-align: right;">= <u>118.75 บาท</u></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;"><u>906.25 บาท^B</u></td> <td></td> </tr> </table>	บ/ช ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	906.25 ^B		บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		906.25	ปรับปรุงระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสำหรับปี 25X2 :-			$\frac{9}{12} \times 1,050.00$ (1 ม.ค. 25X1-30 ก.ย. 25X1)	= 787.50 บาท		$\frac{3}{12} \times 475.00$ (1 ต.ค. 25X1-31 ธ.ค. 25X1)	= <u>118.75 บาท</u>			<u>906.25 บาท^B</u>				
บ/ช ระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต	906.25 ^B																					
บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		906.25																				
ปรับปรุงระบายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตสำหรับปี 25X2 :-																						
$\frac{9}{12} \times 1,050.00$ (1 ม.ค. 25X1-30 ก.ย. 25X1)	= 787.50 บาท																					
$\frac{3}{12} \times 475.00$ (1 ต.ค. 25X1-31 ธ.ค. 25X1)	= <u>118.75 บาท</u>																					
	<u>906.25 บาท^B</u>																					

- ข้อสังเกต (1) ตามตัวอย่างข้างต้น ได้บันทึกมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ในขณะที่จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตอันเป็นวันต้นปีกรมธรรม์ แต่อันที่จริงมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ดังกล่าวเป็นมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ ณ วันสิ้นปีกรมธรรม์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องวงเล็บวันที่ของมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ให้เห็นในรายการทุกครั้งหรือถ้าจะนำมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ไปแสดงในงบดุล ก็จะต้องระบุวันที่ของมูลค่าดังกล่าวให้เห็นเช่นกัน
- (2) ในกรณีที่กิจการบันทึกมูลค่าเงินกู้ แทนมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ไม่จำเป็นต้องวงเล็บวันที่ให้เห็นทั้งนี้เพราะมูลค่าเงินกู้เป็นมูลค่า ณ วันต้นปีกรมธรรม์ ภายหลังจากที่ได้จ่ายค่าเบี้ยประกันของปีนั้นแล้ว
- (3) เงินปันผลได้แสดงในตัวอย่างเป็นรายการลดรายจ่ายค่าประกันชีวิตในปีที่ได้รับตามความเป็นจริง เงินปันผลที่นำไปลดค่าเบี้ยประกันในปีที่ 3 เป็นเงินปันผลค้างรับของปีที่ 2 ดังนั้น จึงอาจจะถือเป็นรายการปรับปรุงแก้ไขรายจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตของปีที่ 2 ซึ่งได้ปิดบัญชีไปแล้วก็ได้
- เงินปันผลที่ได้รับในปีที่กรมธรรม์สิ้นสุดลง ให้นำไปรวมกับเงินที่ได้รับตามสัญญากรมธรรม์โดยไม่นำไปปรับปรุงแก้ไขรายจ่ายค่าเบี้ยประกันในงวดก่อน

การปิดบัญชีเมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรม

(1) เมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรม และบริษัทรับประกันจ่ายเงินให้ตามเงื่อนไขในกรมธรรม์สัญญาประกันชีวิต โดยทำการปิดบัญชีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเอาประกัน คือ ผู้เอาประกันจะบันทึกรับเงินชดใช้ตามกรมธรรม์ประกันชีวิตจากบริษัทรับประกัน รวมทั้งเงินปันผลตามที่บริษัทรับประกันจะจ่ายให้ และกิจการจะปิดบัญชีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต พร้อมทั้งบัญชีค่าเบี้ยประกันส่วนที่ยังไม่ได้ใช้ ผลต่างของจำนวนที่ได้รับกับยอดคงเหลือของบัญชีที่ถูกปิดให้เครดิตเข้าบัญชีกำไรสะสม หรือให้ถือเป็นรายได้พิเศษ (Special income statement account)

สมุดรายวันทั่วไป

25x0	บ/ช ลูกหนี้บริษัทรับประกัน (หรือเงินสด)	xx	
	บ/ช มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต (ปิดบัญชี)		xx
	บ/ช ค่าเบี้ยประกันชีวิตจ่ายล่วงหน้า		xx
	บ/ช กำไรสะสม (บันทึกกำไรในการเอาประกัน)		xx
	บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับเงินชดใช้จากบริษัทรับประกันกรณีผู้เอาประกันถึงแก่กรรม และการปิดบัญชีต่างๆ		

(2) ในกรณีที่กิจการที่เอาประกันเป็นห้างหุ้นส่วน การปิดบัญชีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเอาประกันต้องเป็นไปตามข้อตกลงของหุ้นส่วนที่ได้ทำไว้ โดยอาจจะนำเงินที่ได้รับชดใช้ตามกรมธรรม์มาแบ่งกันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนที่ถึงแก่กรรมกับหุ้นส่วนที่มีชีวิตอยู่ ตามอัตราส่วนที่ได้ตกลงกันไว้